

Katarzyna Ludwikowska
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

VII Naukowe Forum
Polsko-Ukraińskie/Ukraińsko-Polskie:
EDUKACJA DLA PRZYSZŁOŚCI
19–21 września 2017 r., Bydgoszcz

W dniach 19–21 września 2017 roku miało miejsce VII Naukowe Forum Polsko-Ukraińskie/Ukraińsko-Polskie pt. *Edukacja dla przyszłości*. Organizatorami wydarzenia był Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy oraz Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. Forum zostało objęte honorowym patronatem Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, Narodowej Akademii Pedagogicznych Nauk Ukrainy, Ministra Oświaty i Nauki Ukrainy, Narodowego Związku Dziennikarzy Ukrainy, Naukowego Towarzystwa Polsko-Ukraińskiego, jak również JM Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy i Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Forum Polsko-Ukraińskie/Ukraińsko-Polskie jest cyklicznym wydarzeniem naukowym mającym na celu wzmocnienie współpracy naukowo-badawczej i dydaktycznej pomiędzy dwoma krajami. Jak zauważył prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski, „Współpraca polskich uczonych z wybitnymi specjalistami nauk pedagogicznych na Ukrainie ma niepowtarzalny charakter przecierając szlak dla przed-

stawiciele innych dziedzin nauki w obu krajach”¹. Uczestnicy Forum, przybywając naprzemiennie na ziemię polskie i ukraińskie, debatuje o sprawach edukacji, korzystając z gościnności znaczących ośrodków akademickich. Poprzednie Fora realizowane były w Ustroniu, Kijowie, Warszawie-Zamościu, Czerkasach, Krakowie, Kijowie i Lwowie. Gospodarzem tegorocznego, siódmego już Forum, był Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Jak przeczytać można było w komunikacie organizatorów, oś problematyki naukowej VII Forum pt. *Edukacja dla przyszłości* stanowiły następujące obszary:

Czynniki wpływające na edukację, w tym szczególnie: procesy demograficzne, starzenie się społeczeństwa oraz niedobór siły roboczej; rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych; finansowanie i reformowanie edukacji; potrzeby globalnego rynku pracy; rozwój kultury prefiguratywnej.

Preferencje i potrzeby edukacyjne społeczeństwa, w tym m.in.: indywidualizacja i personalizacja edukacji; kształcenie, doksztalcenie i doskonalenie nauczycieli dla przyszłości; szkoła jako organizacja ucząca się i wspólnota uczących się podmiotów; doradztwo edukacyjno-zawodowe we wspieraniu ucznia, studenta, pracownika; edukacja na odległość; aktywność edukacyjna ludzi dorosłych; uczenie się jako kluczowa kompetencja XXI wieku; nowe formy i metody edukacji; dylematy współczesnych pedagogów.

(R)ewolucja edukacji: rozwój społeczeństwa wiedzy i gospodarki opartej na wiedzy, rozwój społeczeństwa uczącego się; kierunki zmian w obszarze edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej; analfabetyzm informacyjny, zjawisko przedwczesnego kończenia nauki, pokolenie „Neet”; przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Przyszłość edukacji: przewidywane scenariusze, trendy, wyzwania; poszukiwanie nowej wizji.

Obrady VII Naukowego Forum Polsko-Ukraińskiego/Ukraińsko-Polskiego poprzedziła uroczysta wizyta delegacji z Ukrainy, na czele z Prezydentem Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy prof. Wasylem Kremenem i przedstawiciele organizatorów Forum w Ambasadzie Ukrainy w Warszawie, mająca miejsce dnia 18 września 2017 r. Z kolei 19 września oficjalnie rozpoczęły się obrady naukowe

¹ Źródło: www.sliwerski-pedagog.blogspot.pl [z dnia: 28.09.2017 r.].

Forum, odbywające się w Bibliotece Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy i Campusie Głównym UKW. Uczestników Forum powitali prof. zw. dr hab. Ryszard Gerlach, Dyrektor Instytutu Pedagogiki Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy oraz prof. dr hab. Franciszek Szlosek, Dyrektor Instytutu Pedagogiki Wydziału Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. Uroczystego otwarcia Forum dokonali prof. zw. dr hab. Jacek Woźny, JM Rektor Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, a także prof. zw. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski, JM Rektor Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. W dalszej kolejności Uczestnicy Forum mieli przyjemność wysłuchania wystąpień okolicznościowych, m.in. prof. zw. dra hab. Bogusława Śliwerskiego, Przewodniczącego Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk oraz prof. zw. dra hab. Wasila Kremienia, Prezydenta Narodowej Akademii Pedagogicznych Nauk Ukrainy. W trakcie uroczystej inauguracji VII Forum Polsko-Ukraińskiego/Ukraińsko-Polskiego miała miejsce także projekcja filmu pt. *Platforma natchnienia*, produkcji dr Gliba Golowczenko oraz koncert w wykonaniu studentek i studentów Edukacji Muzycznej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy pod opieką artystyczną prof. zw. dra hab. Bernarda Mendlika. Punkt kulminacyjny obrad dnia 19 września stanowiło wygłoszenie plenarnych wykładów inauguracyjnych przez prof. zw. dra hab. Bogusława Śliwerskiego – pt. *Pedagogika przyszłość*) oraz prof. zw. dra hab. Wasila Kremienia – pt. *Edukacja a wyzwania współczesności – problemy i perspektywy*.

Dnia 20 września 2017 r. na program naukowy Forum składały się dwie sesje obrad plenarnych oraz osiem sesji obraz w zespołach problemowych. W związku z tym, iż nadesłane przez uczestników artykuły zostały opublikowane w dwóch tomach monografii redakcyjnych, udostępnionych osobom biorącym udział w wydarzeniu, wystąpienia prelegentów przyjęły postać prezentacji najistotniejszych tez i refleksji. Moderatorami pierwszej sesji obrad plenarnych byli prof. zw. dr hab. Nella Nyczkało i prof. dr hab. Maciej Tanaś. W jej toku wykłady wygłosili: prof. zw. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski z Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie (wykład pt. *Transdyscyplinarność badań pedagogicznych*), prof. zw. dr hab. Oleg Topuzov, Wiceprezydent Narodowej Akademii Pedagogicznych Nauk Ukrainy (wykład

pt. *Prognozowanie rozwoju systemu edukacji na Ukrainie: wyzwania teraźniejszości*), prof. zw. dr hab. Zbyszko Melosik, reprezentujący Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (wykład pt. *Rekonstrukcje tożsamościowe uniwersytetu w społeczeństwie współczesnym*), prof. zw. dr hab. Walerij Bykow z Instytutu Technologii Informatycznych i Środków Nauczania Narodowej Akademii Pedagogicznych Nauk Ukrainy (wykład pt. *Społeczeństwo Wiedzy i Edukacja 4.0*), a także prof. zw. dr hab. Zygmunt Wiatrowski, będący przedstawicielem Kujawskiej Szkoły Wyższej we Włocławku (wykład pt. *Wiedza i praca jako strategiczne wyznaczniki edukacji w XXI wieku*) oraz prof. zw. dr hab. Wiktor Kocur z Państwowej Szkoły Wyższej „Perejasław-Chmielnicki” i Państwowego Pedagogicznego Uniwersytetu im. G. Skovorody (wykład pt. *Strategia umiędzynarodowienia edukacji pedagogicznej oraz akademicka aktywność w informacyjnych wymiarach XXI wieku*).

Moderatorami drugiej części obrad plenarnych w dniu 20 września byli: prof. zw. dr hab. Larysa Lukianowa oraz prof. zw. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski. Uczestnicy Forum mogli wysłuchać wykładu: prof. dra hab. Franciszka Szloska z Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie (wykład pt. *Nauczanie programowane przyszłością powszechnej edukacji*), prof. zw. dra hab. Michała Koziara, reprezentującego Lwowski Uniwersytet Państwowy Bezpieczeństwa Życia (wykład pt. *Edukacja zawodowa specjalistów bezpieczeństwa cywilnego jako wymóg współczesności*), prof. zw. dra hab. Ryszarda Gerlacha z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (wykład pt. *Edukacja zawodowa w kontekście dyskursu o przyszłości*), prof. zw. dr hab. Nelli Nyczkało z Narodowej Akademii Pedagogicznych Nauk Ukrainy (wykład pt. *Oświata zawodowa w państwowej polityce: aspekt prognostyczny*), a także moderatorki tejże części obrad – prof. zw. dr hab. Larysy Lukianowej, będącej przedstawicielką Instytutu Oświaty Pedagogicznej i Kształcenia Dorosłych Narodowej Akademii Pedagogicznych Nauk Ukrainy (wykład pt. *Edukacja ustawiczna: działalność podmiotów procesu edukacyjnego*) oraz prof. zw. dra hab. Georgija Filipczuka z Narodowej Akademii Pedagogicznych Nauk Ukrainy (wykład pt. *Współczesne wyzwania jako problem etyczny: kontekst kulturowo-oświatowy*).

Zróznicowanie problematyki składającej się na zagadnienie edukacji przyszłości zdają się doskonale obrazować tematy obrad w sekcjach

problemowych, których było w sumie dwanaście (osiem z nich obradowało popołudniu dnia 20 września, a pozostałe cztery – 21 września w godzinach porannych). W sekcjach owych dysputy naukowe koncentrowały się wokół następujących zagadnień:

- Edukacja w kontekście zmian cywilizacyjnych – aspekty międzynarodowe, regionalne i kulturowe;
- Szkoła i nauczyciel przyszłości;
- Edukacja a rynek pracy;
- Perspektywy szkolnictwa wyższego i edukacji dorosłych.

Obrady naukowe VII Forum Polsko-Ukraińskie/Ukraińsko-Polskie zamknęły wykłady wygłoszone przez prof. zw. dr hab. Walentynę Radkiewicz z Narodowej Akademii Pedagogicznych Nauk Ukrainy (wykład pt. *Modernizacja fachowej edukacji na Ukrainie: wyzwania globalizacyjne*) oraz prof. dra hab. Jana Łaszczyka, reprezentującego Akademię Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie (wykład pt. *Dylematy współczesnego pedagoga*).

VII Naukowe Forum Polsko-Ukraińskie/Ukraińsko-Polskie pt. *Edukacja dla przyszłości* było znakomitą okazją do przyjęcia perspektywy porównawczej w celu akcentowania podobieństw w polityce oświatowej, systemie edukacji, metodykach działalności edukacyjnej Polski i Ukrainy, z których to można czerpać siłę do dalszych wspólnych przedsięwzięć, jak i dostrzegania różnic, których geneza i uwarunkowania mogą być źródłem wzajemnej inspiracji. Podjęcie refleksji nad przyszłością edukacji skłania nie tylko do konstruowania scenariuszy rozwoju edukacji na rzecz przyszłych pokoleń, lecz również do spoglądania wstecz, do odwoływania się do dorobku wielkich pedagogów, których dokonania są wezwaniem do uważności i odpowiedzialności w projektowaniu jutra. Przyjęcie perspektywy przyszłości zachęciło również do podsumowania działań podjętych w teraźniejszości – analizy stanu dorobku badawczego w poszczególnych obszarach edukacji, uczestnictwa przedstawicieli środowisk akademickich w projekcie zmian, stanu edukacji. VII Naukowe Forum stało się zatem okazją do retrospekcji, tworzenia podsumowań, ale i wyznaczania kolejnych celów, z których osiągnięcia będzie można rozliczyć się za dwa lata – podczas spotkania w Kijowie.

